

Številka:

Datum: 9. 11. 2009

Urad za preprečevanje pranja denarja
Cankarjeva 5
1001 Ljubljana

Zadeva: Pripombe na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (EVA 2009-1611-0043)

Zveza: Vaše elektronsko sporočilo in gradivo z dne 4. 11. 2009

Spoštovani,

na podlagi 1. odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, uradno prečiščeno besedilo, št. 94/07, v nadaljevanju ZVOP-1) vam posredujemo stališče Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: Pooblaščenec) glede predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-A).

ZPPDFT-A na področju obdelave osebnih podatkov prinaša novosti pri zbirkah podatkov, obdelavi osebnih podatkov s strani stalne koordinacijske skupine za omejevalne ukrepe in mednarodni izmenjavi podatkov na področju omejevalnih ukrepov. Spremembe so posledica implementacije Uredbe Sveta (ES) št. 1110/2008 z dne, 10. 11. 2008 o spremembi Uredbe ES št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in so oblikovane v smislu splošne pravne podlage za izvajanje omejevalnih ukrepov tudi na podlagi morebitnih nadaljnjih podobnih uredb ES.

Namen obdelave osebnih podatkov

Po pregledu določb ZPPDFT-A in določb Zakona o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij (ZOUPAMO), ki prav tako regulira omejevalne ukrepe, določene s predpisi Evropske skupnosti oziroma Evropske unije (EU), Pooblaščenec ugotavlja, da pristojnosti na področju izvajanja omejevalnih ukrepov niso podeljene pregledno. Tako tudi iz prvega odstavka 1. člena ZPPDFT-A ni razvidno, katere naloge po uredbah EU o omejevalnih ukrepih, bo izvajal Urad za preprečevanje pranja denarja (Urad) in katere ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. Razmejitev pa je po mnenju Pooblaščenca pomembna, saj iz nje izhajajo vsa nadaljnja pooblastila (tudi za obdelavo osebnih podatkov), ki so potrebna za namen izvajanje zakonskih pristojnosti.

Področje omejevalnih ukrepov bi tako po sprejemu ZPPDFT-A urejal predpis EU, ZOUPAMO, na njegovi podlagi izdan vsakokratni predpis Vlade RS (tako na primer Uredba o omejevalnih ukrepih proti Iranu in izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 423/2007 z dne 19. aprila 2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu) in ZPPDFT. Torej predpis EU o omejevalnih ukrepih, dva zakona in predpis Vlade RS za izvajanje omejevalnih ukrepov. Pooblaščenec podarja, da je takšna regulacija le težko pregledna in konsistentna na dolgi rok. Vsaj delno lahko pomaga jasna razmejitev pristojnosti, ki jih imajo na področju omejevalnih ukrepov različni državni organi, zato Pooblaščenec predlaga, da se ZPPDFT-A dopolni v tej smeri. Ker iz 27. člena izhaja, da opravlja Urad naloge, ki se nanašajo na analizo sumljivih transakcij, ki jih na podlagi predpisov o omejevalnih ukrepih uradu sporočijo finančne in kreditne institucije, bi kazalo v tem smislu dopolniti tudi prvi člen ZPPDFT-A, hkrati pa v ZOU ali ZOUPAMO opredeliti vse naloge na področju omejevalnih ukrepov in zanje pristojne organe. Zdi se namreč, da so aktivnosti namenjene same sebi, saj v veljavni zakonodaji ni videti zaprtega kroga aktivnosti, ki bi lahko pripeljal npr. do blokade transakcijskega računa ipd. Prav tako ni razbrati kateri organ, naj bi finančni instituciji dal tak nalog.

Vsebina zbirk podatkov

ZOUPAMO v 4. členu definira tudi zbirko podatkov o omejevalnih ukrepih, ki jo vzpostavi, vodi in vzdržuje ter obdeluje podatke v njej ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. ZPPDFT-A pa kot posledico izvajanja omejevalnih ukrepov s strani Urada v 37. členu uvaja tri nove zbirke podatkov:

- evidenco o osebah in transakcijah, ki jih uradu sporočijo finančne in kreditne institucije na podlagi predpisov o omejevalnih ukrepih;
- evidenco mednarodnih zaprosil za posredovanje podatkov o osebah in transakcijah, za katere to določajo predpisi o omejevalnih ukrepih;
- evidenco o iznesenih podatkih o osebah in transakcijah, za katere to določajo predpisi o omejevalnih ukrepih.

V 38. členu je določen tudi nabor podatkov, tudi osebnih podatkov v posamezni zbirki.

Glede na dejstvo, da Urad v primeru presoje, da so v zvezi z neko transakcijo ali osebo podani razlogi za sum financiranja dejavnosti, prepovedane s predpisi o omejevalnih ukrepih, zaključi svoje delo tako, da pošlje pisno informacijo stalni koordinacijski skupini, ustanovljeni v skladu z zakonom, ki ureja omejevalne ukrepe, bi moral nabor podatkov v informaciji, ki jo Urad pošlje skupini ustrezati naboru iz drugega odstavka 4. člena ZOUPAMO. Z ozirom na navedeno ni videti razloga, da Urad vodi evidence z bistveno več osebnimi podatki, kot jih sme na podlagi ZOUPAMO obdelovati stalna koordinacijska skupina. Pooblaščenec predlaga, da se nabor osebnih podatkov v ZPPDFT-A uskladi z ZOUPAMO. Skupina je ustanovljena z Aktom o ustanovitvi stalne koordinacijske skupine za omejevalne ukrepe (Uradni list RS, št. 4/08)

Izmenjava osebnih podatkov

Skupina je ustanovljena z Aktom o ustanovitvi stalne koordinacijske skupine za omejevalne ukrepe (Uradni list RS, št. 4/08), njene naloge pa so usmerjevalne narave (spremljanje stanja na področju izvajanja omejevalnih ukrepov v Republiki Sloveniji, skrb za usklajenost stališč in ukrepov s področja omejevalnih ukrepov, strokovna pomoč pri izvajanju omejevalnih ukrepov), razen naloge mednarodnega sodelovanja na področju izvajanja omejevalnih ukrepov, ki se delno prekriva z nalogo, ki je po ZPPDFT-A dana Uradu. Urad je namreč po 33. členu ZPPDFT-A pooblaščen za mednarodno izmenjavo podatkov na podlagi predpisov o omejevalnih ukrepih; tako za pridobivanje kot za posredovanje. Pooblaščenec nalogo stalne skupine po mednarodnem sodelovanju razume široko, tako da ta vsebuje tudi del, ki se nanaša na izmenjavo podatkov. Kolikor pa naj bi izmenjava podatkov potekala mimo stalne koordinacijske skupine, je vprašljiva njena vloga koordinatorja za izvajanje omejevalnih ukrepov, saj primerov, za katere ne ve, ne more koordinirati.

Pooblaščenec še dodaja, da je izmenjava podatkov (tudi osebnih) dopustna znotraj EU, saj velja domneva, da države zagotavljajo primerno raven varstva osebnih podatkov. Kolikor bi šlo za iznos podatkov v tretje države, je potrebno spoštovati določbe ZVOP-1 (63. – 71. člen).

Vpogled v lastne osebne podatke

Pooblaščenec opozarja na zelo različen pristop urejanja pravice do vpogleda v lastne osebne podatke. Medtem, ko ima fizična oseba, na katero se nanašajo osebni podatki, ki jih obdeluje stalna koordinacijska skupina, pravico do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, pa ZPPDFT- A v 36. členu to možnost posamezniku daje šele po poteku štirih let od dneva, ko so bili podatki pridobljeni. Vsaj v delu, ki se nanaša na izvajanje omejevalnih ukrepov, se razlikovanje kaže kot neutemeljeno, zato Pooblaščenec predlaga, da se ureditev v ZPPDFT-A prilagodi ureditvi v ZOUPAMO.

Prijazen pozdrav.

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
Pooblaščenka